

Česka uprostřed Afriky

Český žurnál bezesporu patří k nejdůležitějším a nejzajímavějším dokumentárním cyklům vytvářeným v České republice. Vytvářený Českou televizí a společností Hypermarket film, za kterou stojí Vít Klusák a Filip Remunda, dává předním českým dokumentaristům (vesměs žákům Karla Vachka – absolventům Katedry dokumentární tvorby FAMU) možnost realizovat autorský pohled na různá zajímavá, česká, i částečně zahraniční, často předtím nedostatečně reflektovaná témata, která následně i často rezonují českou společností (Hranice práce Apoleny Rechlíkové, Exekuce Andrei Culkové). O kvalitě tohoto cyklu mimo jiné svědčí, že už vícero těchto dokumentů bylo přijato do soutěžní sekce o nejlepší český dokument Česká radost Jihlavského festivalu dokumentárních filmů. Proslýchá se, že tato (již šestá) série Českého žurnálu bude poslední; bude to škoda a těžké toto něčím podobně kvalitním nahradit.

#SandravUgandě byla loni premiérově uvedena v soutěži České radosti a nyní také v České televizi. Režisér Filip Remunda se štábem sledují cestu mladé influencerky a módní novinářky bosenského původu Sandry Kisič do Ugandy, kam byla pozvána českou neziskovou organizací podporující místní církev, která zde dělá projekt na zásobování vodou místních obyvatel. Sandra cestu dokumentuje fotkami a krátkými videi dávanými na Instagram. Průvodkyni jí dělá stejně stará holandská dobrovolnice Roos vyslaná Evropskou unií jako koordinátorka projektů. Setkává se s místním knězem, zaměstnanci církve pracujícím pro projekt zajištění vody, i s místními (často chudými obyvateli). Po deseti dnech odjíždí.

Sandra říká na začátku svého pobytu v Ugandě: „Zajímám se o všechno“. Ptá se (možná pro někoho až příliš nezasvěceně) na různé věci fungování projektu, na způsob života a zvyky místních obyvatel. Svě zážitky reflektuje v rozhovorech s Roos a místním knězem, oba tyto rozhovory patří k nejzajímavějším částem filmu. Pro Sandru, ale i většinu českých diváků, je spousta věcí překvapivých: vzdělanost spousty zaměstnanců, ponětí o světové klimatické krizi – která výrazně zasahuje tuto oblast blízko rovníku. Kněz říká: změnilo se klima, zimy jsou teplejší, je méně ozónu, tak hodně lidí dostalo v poslední době rakovinu ze slunce, imunita lidí se snížila, různé druhy lesní fauny vyhynuly. Pokud se to bude dál horšit, ti lidi, co na to budou mít, půjdou na sever směr Evropa, chudí zůstanou. Svě úspory utratí na cestu, mohli by je utratit mnohem lépe. A Evropa s nimi bude mít problémy. Sami se snažíme s ekologií dělat co můžeme, ale sami to nezvládneme. S ekologickou krizí nám musíte (celý svět) pomoci, něco dělat taky.

Sandra vykládá Roos o svém mládí: šikaně a nepřijetí ve školním kolektivu kvůli jejímu bosenskému původu – děti se jí smějí kvůli tomu, že jí rodiče na školu v přírodě píšou nejprve bosensky, pak špatně česky (jsou v Česku jen dva roky), tak jim Sandra volá, ať jí raději nepíšou vůbec. Říká dobře: říkala jsem tehdy a říkám stále, že jsme se z Bosny přestěhovali. Slovo „uprchlík“ znělo špatně už tehdy, a teď ještě víc.

Různé situace filmu jsou prokládány odpovídajícími citáty politiků (Zeman, Klaus) i různých dalších uživatelů Instagramu. Ten kontrast sice není tak silný (názory výše zmíněných politiků i spousty uživatelů na neziskové organizace, ekologii, uprchlickou krizi atd. jsou dostatečně známé), ale přesto jsou ve filmu důležité k vytvoření celkového kontextu.

Film je pro českého diváka důležitý. Vůbec už to, že ti Afričani jsou vlastně úplně normální lidé, tak velmi podobní nám, je důležité. Je však škoda, že není tematicky více sevřený, témat totiž ukazuje až příliš, chybí mu jakási sevřenost, filmovost. Nemá tu fascinaci každým obrazem, každým záběrem, to co dělá film dobrým filmem. Při sledování se pak divák může chvílemi i nudit. I tak stojí za to kvůli tématu v archivu ČT tento dokument shlédnout. A ještě více stojí za to shlédnout další minulé díly (celkem jich bylo natočeno 29, doporučil bych kromě dvou ze začátku zmíněných dále zejména Češi jsou výborní houbaři, Bratři Okamurovi, Český Alláh, Výchova k válce atd. atd.) - většina z nich kvalitou Sandru v Ugandě převyšuje.

Dominik Laudát